

Raimon Panikkar

INICIACIÓ ALS VEDA

Selecció de

MILENA CARRARA

Traducció de

LAIA VILLEGAS

Edició especial que inclou el CD de l'espectacle

PANIKKAR, POETA I FANGADOR

de Lúdia Pujol

FRAGMENTA EDITORIAL

Títol original del text de Panikkar	INIZIAZIONE AI VEDA Servitium, Milà, 2003 (reed. 2016) Aquest llibre és una antologia de <i>L'experiència vèdica</i> , Fragmenta, Barcelona, 2014. Edició catalana d' <i>Iniciació als Veda</i> a Fragmenta, Barcelona, 2008 (reed. 2018)
Publicat per	FRAGMENTA EDITORIAL Plaça del Nord, 4 08024 Barcelona www.fragmenta.cat fragmenta@fragmenta.cat
Primera edició	MARÇ DEL 2019
Direcció editorial	IGNASI MORETA
Producció editorial i coberta	ELISENDA SEVILLA I ALTÉS
Fotografia de la coberta	MARC JAVIERRE-KOHAN
Impressió i rellegat	ROMANYÀ VALLS, S. A.
© 2019	FUNDACIÓ VIVARIUM RAIMON PANIKKAR pels textos de Raimon Panikkar
© 2019	ASSOCIACIÓ CULTURAL ITER LUMINIS pels textos de Lídia Pujol
© 2019	ELS AUTORS pels textos respectivament
© 2008	LAIA VILLEGAS TORRAS per la traducció de l'italià d' <i>Iniciació als Veda</i>
© 2019	FRAGMENTA EDITORIAL, S. L. U per aquesta edició
Dipòsit legal	B. 5916-2019
ISBN	978-84-17796-00-6
	RESERVATS TOTS ELS DRETS

ÍNDEX

<i>Pòrtic</i>	7
INICIACIÓ ALS VEDA	
<i>Pròleg</i> , MILENA CARRARA	13
<i>Abreviatures</i>	17
ELS VEDA	19
MANTRAMAÑJARĪ	24
<i>Agni</i>	25
<i>Gāyatrī</i>	26
I AURORA I NAIXEMENT	29
Himne al Preludi · <i>ādi</i>	33
Himne a l'Aurora · <i>Uṣas</i>	36
Himne al Naixement · <i>prathamam janma</i>	38
II GERMINACIÓ I CREIXEMENT	39
L'alè de la vida · <i>prāṇa</i>	45
Pregària per a la felicitat · <i>svastyayana</i>	48
III ECLOSIÓ I PLENITUD	49
La llum interior · <i>ātmaḥyotis</i>	52
El sacrifici del foc · <i>agnihotra</i>	54
El sacrifici és l'home · <i>puruṣayajña</i>	55
El sacrifici de la ment · <i>mānasayajña</i>	56
L'acció integral · <i>karmayoga</i>	58

IV	CREPUSCLE I DECLIVI	59
	Més enllà del dolor i el sofriment · <i>vītaśoka</i>	63
	El coneixement que purifica · <i>jñānaśuddhi</i>	64
	El foc de la saviesa · <i>jñānāgni</i>	65
V	MORT I DISSOLUCIÓ	67
	La gran partida · <i>mahāprasthāna</i>	71
	En la mort hi ha la immortalitat · <i>antaram mṛtyor amṛtam</i>	73
VI	VIDA NOVA I LLIBERTAT	75
	La via ascendent · <i>brahmajñāna</i>	78
	La via interior · <i>puruṣo'ntarātma</i>	82
	Jo · <i>aham</i>	84
	La trobada · <i>yoga</i>	86
	Tu · <i>tvam</i>	89
	La immortalitat · <i>amṛta</i>	91

PANIKKAR, POETA I FANGADOR

	PANIKKAR, POETA I FANGADOR, per <i>Lidia Pujol</i>	97
1	<i>Iter Luminis</i> en el centenari del naixement de Panikkar	97
2	¿Per què «Panikkar: poeta i fangador»?	98
3	Transbàndols	99
4	Posada en escena	100
	<i>a Vestuari</i>	100
	<i>b Escenografia</i>	100
	<i>c El pla horitzontal i el vertical. La creu i el vòrtex</i>	101
	<i>d Simbologia dels instruments musicals</i>	102
	<i>e Simbologia del gos</i>	102
5	El so	103
	<i>a Vidi et audi</i>	103
	<i>b La relació musical entre Orient i Occident</i>	104
	<i>c Simbologia del rossinyol, l'etern cantaire</i>	104
	<i>d La veu en off</i>	104

	L'ESPECTACLE	107
1	Aurora i naixement	
	Pista 1: <i>Al principi</i>	107
	Pista 2: <i>He mirat aquesta terra</i>	108
	Pista 3: <i>Com es pot seguir un camí contemplatiu</i>	109
	Pista 4: <i>Gāyatrī mantra - Veni Creator Spiritus</i>	110
	Pista 5: <i>L'arbre no sap</i>	110
	Pista 6: <i>Si no fuera porque</i>	111
	Pista 7: <i>Aquell qui cerca la plenitud</i>	111
	Pista 8: <i>Poeta i fangador</i>	112
2	Creixement, eclosió i plenitud	
	Pista 9: <i>Hi ha una llum</i>	112
	Pista 10: <i>Can vei la lauzeta mover</i>	113
	Pista 11: <i>Más la virtud que el linaje</i>	113
	Pista 12: <i>Un home moria sense amor (Hi ha gent)</i>	114
3	Crepuscle i declivi. Mort i dissolució	
	Pista 13: <i>Com és possible gaudir plenament</i>	115
	Pista 14: <i>L'Amèlia</i>	115
	Pista 15: <i>El dolor altera l'harmonia</i>	117
	Pista 16: <i>If I were in heaven</i>	117
	Pista 17: <i>Això és la joia</i>	118
	Pista 18: <i>Dónde irán a parar</i>	118
	Pista 19: <i>Desitjar viure</i>	119
	Pista 20: <i>La vida no mor</i>	119
	Pista 21: <i>Morir</i>	119
4	Vida nova i llibertat	
	<i>Polorum Regina</i>	120
	Pista 22: <i>Ombra d'Anna</i>	121
	Pista 23: <i>Poeta i moliner soc</i>	122
	Pista 24: <i>Neti neti</i>	123
	Pista 25: <i>Nada de nada</i>	123
	RESSONS	125

CRÈDITS DE L'ESPECTACLE	129
Fitxa tècnica	129
Agraïments	131
Referències	132
Vídeo de l'espectacle	132
FOTOGRAFIES DE L'ESPECTACLE	135

PÒRTIC

LÍDIA PUJOL ÉS UNA CANTANT d'històries, emocions i idees. Els continguts que nodreixen la seva música i espectacles abasten la poesia, el teatre, el pensament crític, l'espiritualitat i la política. Ella es considera, sobretot, una intèrpret, una «buscadora» que, cantant, «troba». La seva obra artística és l'expressió del procés dinàmic i indissociable entre la seva construcció personal i el vincle amb la comunitat.

Amb una trajectòria professional fonamentada en la música tradicional *jiddisch*, medieval i popular, Lídia Pujol es va donar a conèixer formant duet amb la cantant Sílvia Comes, però pocs anys després continuà el seu camí en solitari, que ha donat com a resultat una experiència poètica i musical singular que va batejar amb el nom d'*Iter Luminis*, una mena de «cerimònia de la llum» a través de la qual posa en relació història, patrimoni i música en un seguit de concerts que exploren antigues tradicions musicals en espais patrimonials i amb un lligam directe amb petits productors locals i comunitats humanes de cada etapa de l'itinerari.

Ignasi Moreta, comissari de l'Any Raimon Panikkar 2018 i editor de Fragmenta, la va convidar a obrir la seva experiència artística a la saviesa i l'espiritualitat d'aquest pensador inclassificable. Defensava en els seus escrits que la «dicotomia fatal» entre la matèria i l'esperit, entre el coneixement

i l'amor, entre ser i fer i, especialment, entre Orient i Occident, és a l'origen de tot allò que ens deshumanitza i buida la vida del seu sentit més autèntic. I és que Panikkar va ser precisament un apòstol del diàleg amb les tradicions i les civilitzacions no occidentals, els valors essencials de les quals no es cansava de proclamar com a propis de tota persona delerosa de descobrir en si mateixa la llum que ve de l'Orient. És «la llum primerenca de l'alba de la humanitat que permet a l'home orientar-se en la vida, per continuar després el seu camí, sota la llum vespertina que ell mateix ha conquerit», com resumeix Milena Carrara al pròleg de l'obra.

Aquesta edició d'*Iter Luminis* dedicada a Raimon Panikkar mira d'establir un lligam entre un Orient que identifiquem amb l'espiritualitat, l'orientació i la transcendència, i un Occident que relacionem amb la matèria, la funció i el límit. Ho fa vinculant cultures, religions, gèneres, èpoques històriques i autors tan aparentment allunyats com Ramon Llull, Teresa de Jesús, Maria Mercè Marçal, Cecília, Emily Brönte o el mateix Panikkar.

El llibre que el lector té a les mans inclou, a la primera part, el volum *Iniciació als Veda* de Panikkar que ha inspirat l'obra de Lídia Pujol. A la segona s'hi apleguen els materials relatius a l'espectacle de Lídia Pujol en homenatge a Panikkar, espectacle del qual se'n va fer una preestrena a Tavertet el 2 de juny del 2018, una estrena al Mercat de les Flors en el marc del Festival Grec el 17 de juliol del 2018 i una versió *minor* al Monestir de Pedralbes el 29 de setembre del mateix any. Les fotografies aplegades al final del llibre es corresponen a l'espectacle al Mercat de les Flors.

INICIACIÓ ALS VEDA

PRÒLEG

AQUEST BREU TEXT pretén ser tan sols una invitació a la lectura del llibre *L'experiència vèdica*, de Raimon Panikkar.¹ Una lectura exigent, sobretot per qui coneix poc la cultura índica, tan diferent de la nostra, però que ens pot donar molt, sempre que no ens hi acostem empesos per la simple curiositat sinó delerosos de descobrir en nosaltres la llum que ve de l'Orient. És la llum primerenca de l'alba de la humanitat que permet a l'home orientar-se en la vida, per continuar després el seu camí, sota la llum vespertina que ell mateix ha conquerit.

«Iniciació *als* Veda» és el títol que hem escollit per anomenar aquesta invitació a tastar l'experiència vèdica, l'experiència humana en el seu esforç per descobrir el sentit de la vida de l'home i del món. «Iniciació *dels* Veda» també en podria haver estat el títol, ja que descriu el camí iniciàtic de l'home vèdic que esdevé conscient de la Vida en si mateix; o fins i tot: «Iniciació *en els* Veda», en tant que tot el cos dels himnes vèdics no és altra cosa que la celebració de la inicia-

¹ Raimon PANIKKAR, *L'experiència vèdica. Mantramañjarī, Antologia dels Veda per a l'home modern i la celebració contemporània*, Fragmenta (Opera Omnia Raimon Panikkar, vol. IV), Barcelona, 2014.

ció a la Vida, del renaixement de l'home. Els mites i els ritus que es descriuen en aquestes pàgines constitueixen l'univers simbòlic a través del qual té lloc el contacte amb el sagrat i, per tant, amb la realitat.

La iniciació, aquesta experiència existencial necessària per a la plenitud de la condició humana, representa un dels fenòmens més significatius de la humanitat: la modificació ontològica de l'home i, en conseqüència, la seva nova manera de relacionar-se amb la vida i el cosmos. Present en totes les cultures arcaïques i les grans religions, però ignorada en la nostra societat moderna, tot i seguir viva en el misteri iniciàtic del baptisme cristià, la iniciació manté viu l'ensenyament dels grans savis, la missió dels quals és revelar a les noves generacions el sentit del sagrat, del cosmos i de la vida. Tant de bo que aquest tipus d'ensenyaments, arribats des de tan lluny en el temps i en l'espai, trobin un terreny fèrtil en nosaltres, que ens preparem per acollir-los i posar-los en el *bouquet* (*mañjarī*) —cada vegada més ric i divers— que constitueix l'experiència humana.

Aquesta és l'esperança de Raimon Panikkar, que va dedicar deu anys de la seva vida a la traducció i el comentari dels Veda. Autor de nombrosos textos, intenta obrir el camí a l'home d'avui vers l'experiència que relliga en ell les dimensions divina, humana i còsmica, i li permet assolir la seva plenitud i felicitat.

No es tracta de continuar *endavant* buscant solucions, instruments més potents o simplement més diners, ni d'anar *enrere* com voldrien alguns conservadors, sinó d'anar *més enllà*, redescobrir la tercera dimensió en nosaltres, preguntant-nos de nou quin és el sentit de la vida, de la realitat, i el nostre paper en ella.

Cada cultura, cada tradició, cada religió, busca la felicitat de l'home: només enriquint la nostra visió de la realitat amb la dels altres podrem arribar a aquella reconstrucció de la realitat que avui se'ns imposa. D'aquí la importància que dona l'autor a la interculturalitat.

MILENA CARRARA